

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 258/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. júna 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej, zo sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Kirňakom, Vajanského 43, Prešov, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11 Co 99/2016, 11 Co 100/2016 zo 16. marca 2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2019 elektronicky doručená a 11. marca 2019 prostredníctvom poštovej prepravy doplnená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva

podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Co 99/2016, 11 Co 100/2016 zo 16. marca 2017 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v právnej veci vedenej na Okresnom súde Bardejov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 5 C 13/2007 sa sťažovateľka vystupujúca v procesnom postavení žalobkyne v 1. rade domáhala vydania podielov na nehnuteľnostiach bližšie špecifikovaných v žalobe. Sťažovateľka zrekapitulovala doterajší vývoj jej právnej veci na všetkých stupňoch všeobecných súdov a v podstatnom uviedla, že okresný súd rozsudkom zo 16. júla 2014 žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 11 Co 116/2014-488 z 2. júla 2015 tak, že vec vrátil súdu prvého stupňa bez rozhodnutia o odvolaní z dôvodu neprípustnosti neurčitého výroku rozsudku, ktorým sa žaloba zamietla. Následne okresný súd rozsudkom z 28. júna 2016 rozhodol tak, že žalobu zamietol v časti o určení, že nehnuteľnosti špecifikované vo výroku doplnčacieho rozsudku z 28. júna 2016 patria do dedičstva po nebohej [REDAKOVANÉ]. Proti danému rozsudku podali žalobcovia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozhodnutím tak, že rozsudok okresného súdu v spojení s doplnčacím rozsudkom potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcom v rozsahu 100 %. Sťažovateľka podala proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu v zákonom ustanovenej lehote dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 4 Cdo 18/2018 z 21. novembra 2018 odmietol.

3. Sťažovateľka zastáva názor, že krajský súd potvrdením právneho názoru okresného súdu porušil jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Podľa jej názoru krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne vec nesprávne právne posúdil a vyvodil nesprávne právne závery. Predmet sporu sa týkal určenia, či sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ], od ktorej odvodzujú svoj právny nárok žalobcovia.

Súdy sa preto zaoberali otázkou, či [REDACTED], rod. [REDACTED], ku dňu svojej smrti bola vlastníčkou sporných nehnuteľností. Žalobcovia v konaní argumentovali tým, že právna predchodkyňa žalobcov nadobudla vlastníctvo k pozemkom od svojho brata [REDACTED] darovaním pred jeho odchodom do zahraničia v roku 1912. Aj keď o tejto skutočnosti neprebehla v evidencii nehnuteľnosti intabulácia, právna predchodkyňa a jej právni nástupcovia užívali tieto pozemky dobromyseľne až do roku 1975, keď ich vložili do Jednotného roľníckeho družstva.

4. Okresný súd v odôvodnení rozsudku poukázal na zákonné predpoklady pre vydržanie predmetných nehnuteľností do vlastníctva právnej predchodkyne žalobcov, ktoré vyžadovalo uhorské obyčajové právo uplatňované na Slovensku do 31. decembra 1950, avšak zastával názor, že dobromyseľnosť užívania sporných nehnuteľností nebola v priebehu konania preukázaná. S týmto záverom okresného súdu sťažovateľka nesúhlasí, pretože je v rozpore so zisteným skutkovým stavom vyplývajúcim z vykonaného dokazovania. Vydržanie podľa uhorského obyčajového práva totiž bolo možné aj napriek tomu, že v pozemkovej knihe bol ako vlastník zapísaný niekto iný. Právna predchodkyňa žalobcov v pozemkovej knihe síce zapísaná nebola, ale sporné nehnuteľnosti užívala ako vlastníčka viac ako 60 rokov. Počas tejto doby jej vlastníctvo nikto nespochybňoval. Okrem toho podľa uhorského obyčajového práva sa dobromyseľnosť predpokladala, čo uvádza v podmienkach pre vydržanie aj okresný súd. Takto predpokladaná dobromyseľnosť platí, pokiaľ sa nepreukáže opak, čo sa v danom prípade nestalo. Z uvedeného dôvodu sťažovateľka považuje závery okresného súdu, že dobromyseľnosť užívania právnej predchodkyne žalobcov nebola v priebehu konania preukázaná, ako nesprávne, predčasné a v rozpore s vykonanými dôkazmi.

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti ďalej poukázala aj na rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 126/95 (prijatý súhlasným vyhlásením účastníkov konania), ktorým bolo, naopak, rozhodnuté, že tam namietané nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohej [REDACTED]. Zamietnutie žaloby v tomto konaní potom podľa názoru sťažovateľky vytvára stav právnej neistoty, keď pozemky pôvodne patriace jednému vlastníkovi a zapísané na tom istom liste vlastníctva, resp. pozemkovej knihe patria v súčasnosti rôznym

vlastníkom, a to bez akejkoľvek relevantnej právnej skutočnosti. Z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie preto porušuje princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí ako súčasť základného práva na súdnu ochranu, ako aj legitímneho práva očakávať, že súd rozhodujúci v predmetnej veci pozná právo a rozhodne podľa práva.

6. Sťažovateľka ďalej uviedla, že okresný súd rozsudkom zamietol žalobu s odôvodnením, že sťažovateľka nepreukázala splnenie podmienok, ktoré platné hmotné právo vyžadovalo pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Podľa okresného súdu nebolo preukázané uchopenie sa držby a nepretržitosť držby v trvaní vyžadovanom zákonom. Okresný súd poukázal na výpoveď sťažovateľky a jej manžela a v podstatnom zhodnotil, že ich výpovede považuje len za subjektívne predpoklady, ktoré samy osebe bez prístúpenia ďalších dôkazov nemôžu byť podkladom na prijatie záveru o tom, že by [REDAKOVANÉ] skutočne ku dňu smrti svedčilo vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam z titulu vydržania. Sťažovateľka ďalej podrobne poukázala na jednotlivé skutkové okolnosti vyplývajúce z podaní, výpovedí svedkov a vyjadrení účastníkov konania v súdnom konaní, z ktorých podľa sťažovateľky vyplýva, že žalovaný v 1. rade klame.

7. Podľa názoru sťažovateľky sa krajský súd v napadnutom rozhodnutí dopustil pri aplikácii a výklade právnych predpisov zjavnej svojvôle spočívajúcej v nerešpektovaní zákonných ustanovení a zároveň v porušení zásady *iura novit curia*, pričom takáto aplikácia a výklad právnych noriem je neprípustná a zasahujúca do základných práv sťažovateľky. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu je tak z hľadiska právneho posúdenia zjavne svojvoľné, nelogické a v hrubom rozpore s textáciou aplikovaných právnych noriem, čo je porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu.

8. Vo vzťahu k určeniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam sťažovateľka zastáva názor, že konajúce súdy nesprávne posúdili otázku vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade, ako aj otázku vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam žalobcami po ich prevode – darovaní, ktorí sa mali stať z tohto titulu ich vlastníkmi. Oprávnená držba podľa sťažovateľky popri všeobecných znakoch držby musí spĺňať požiadavku dobrej viery držiteľa, že mu vec patrí. Oprávnená držba sa musí opierať o právny titul a súčasne musí

byť poctivá v zmysle existencie dobrej viery držiteľa. Ak sa sťažovateľka uchopila držby nehnuteľností po tom, ako jej právne účinným spôsobom bolo prevedené k nim vlastnícke právo, t. j. darovaním (avšak darovacie zmluvy sa nezachovali) a predmetné nehnuteľnosti po dobu potrebnú na vydržanie užívala ako vlastné, nemôže byť vzhľadom na všetky okolnosti vzniknutý stav posudzovaný tak, že k vydržaniu nedošlo. S prihliadnutím na ustálenú judikatúru bola držba nehnuteľností sťažovateľkou oprávnená a viedla k vydržaniu veci. Všeobecné sudy sa v doterajšom konaní vôbec nezaoberali tým, že žalovaný v 1. rade konal nečestne spôsobom hrubo porušujúcim dobré mravy a v rozpore so zákonom, ak oklamal notárku, a tým ju uviedol do omylu. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vo vzťahu ku konaniu žalovaného úplne absentovalo a súd sa ním vôbec nezaoberal, teda sa nevysporiadal s okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam.

9. Okrem uvedeného sťažovateľka tiež namieta aj rozhodnutie krajského súdu v časti týkajúcej sa priznaného nároku žalovaných na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcom v rozsahu 100 %, keďže žalovaní si nárok na náhradu trov konania neuplatnili a priznanie náhrady ani nežiadali, čo uviedol aj krajský súd. Na základe uvedeného je podľa názoru sťažovateľky napadnuté rozhodnutie prejavom zjavnej svojvôle, pričom absentuje jeho dostatočné odôvodnenie, čo je aj v judikatúre ústavného súdu hodnotené ako porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

10. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti a argumenty je sťažovateľka toho názoru, že napádané rozhodnutie krajského súdu trpí závažnými nedostatkami spočívajúcimi v arbitrárnosti, nepreskúmateľnosti a nepredvídateľnosti rozhodnutia, pričom popiera princíp právnej istoty. Sťažovateľka je toho názoru, že v dôsledku uvedených hrubých nedostatkov jednoznačne došlo k porušeniu jej označených základných práv.

11. Na základe uvedenej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka v závere svojej ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozhodnutím krajského súdu, napadnuté rozhodnutie zruší a vec vráti

krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka si taktiež uplatnila náhradu trov konania.

II.

12. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

13. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Ústavná sťažnosť sťažovateľky smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu zo 16. marca 2017, pričom ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu až 8. marca 2019. Ústavný súd preto pri posudzovaní podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné pre prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, prednostne skúmal, či ústavná sťažnosť nebola ústavnému súdu doručená oneskorene. Sťažovateľka v danej súvislosti taktiež uviedla, že pred podaním ústavnej sťažnosti podala najvyššiemu súdu mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré bolo uznesením sp. zn. 4 Cdo 18/2018 z 21. novembra 2018 odmietnuté. Uznesenie o odmietnutí nenadobudlo v čase podania ústavnej sťažnosti účinky právoplatnosti z dôvodu nemožnosti doručenia daného rozhodnutia všetkým sporovým stranám.

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným

prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

19. Z citovaného ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde vyplýva, že dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, t. j. napadnutému rozhodnutiu krajského súdu. Ústavný súd preto ustálil, že ústavná sťažnosť nebola podaná oneskorene.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

22. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

23. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 os. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozhodnutím krajského súdu, pričom krajský súd mal potvrdiť právny názor okresného súdu, ktorý vychádza z nesprávnych skutkových zistení získaných vykonaným dokazovaním. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu má byť preto arbitrárne, nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

24. Ústavný súd pred samotnou analýzou ústavnej akceptovateľnosti obsahu napadnutého rozhodnutia krajského súdu považuje za nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že v zmysle svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

25. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nebol oprávnený preskúmať podstatu tých sťažostných námietok, ktoré spochybňovali samotné skutkové zistenia všeobecných súdov nižších inštancií. Z uvedeného dôvodu preto nebol oprávnený skúmať skutkový stav (a na základe neho vyslovené právne názory okresného súdu a krajského súdu) týkajúci sa toho, či zo strany právnej predchodkyne sťažovateľky došlo k splneniu podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k sporným pozemkom vydržaním. Ústavný súd rovnako nebol oprávnený hodnotiť relevanciu svedeckých výpovedí, resp. výpovedí jednotlivých strán sporu. Ústavný súd v danej súvislosti jednoznačne konštatuje, že tieto námietky sú námietkami týkajúcimi sa výlučne skutkového stavu veci a neobsahujú akýkoľvek ústavnoprávny rozmer.

26. Poukazujúc na uvedené, ústavný súd ozrejmuje, že jeho úlohou bolo zistiť, či právny názor, na základe ktorého krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu

a v ňom obsiahnuté právne názory, bol krajským súdom aplikovaný ústavne akceptovateľným spôsobom v súlade s označenými článkami ústavy a dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta. Z uvedeného je zrejmé, že jeho úlohou preto nebolo skúmať správnosť skutkových zistení všeobecných súdov, ale zistiť, či krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom vyvrátil námietky uplatnené v odvolaní.

27. K skutkovej stránke veci krajský súd v napadnutom uznesení v podstatnom uviedol:

«8. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne v 1. rade v zmysle ust. § 470 ods. 2 CSP podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, zostávajú zachované. Civilný sporový poriadok nadobudol účinnosť 1.7.2016, pričom odvolanie žalobkyne v 1. rade bolo podané 31.7.2014. So zreteľom na princíp legitímneho očakávania a princíp právnej istoty preto odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne v 1. rade podľa právnej úpravy účinnej v čase jeho podania. Súčasťou princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok je aj zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov. Pokiaľ niekto konal a postupoval na základe dôvery v platný a účinný právny predpis, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný spätným pôsobením právneho predpisu alebo niektorého jeho ustanovenia. Neskorší právny predpis nemôže ukladať povinnosti, resp. meniť právny status subjektu práva spätným pôsobením právneho predpisu, ktorý v čase jeho konania neexistoval a ktorého právnu úpravu nemohol poznať. Subjekt práva už nemôže ovplyvniť svoje právne postavenie nadobudnuté v minulosti. So zreteľom na tieto dôvody preto odvolací súd prejednal odvolanie žalobkyne v 1. rade podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

9. *Súd prvej inštancie náležite zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správny právny záver, najmä ak dospel k tomu, že žalobkyňa v 1. rade nepreukázala existenciu držby predmetných spoluvlastníckych podielov jej právnu predchodkyňou [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ]. Tvrdenie, že [REDAKOVANÉ], rod [REDAKOVANÉ] predmetné spoluvlastnícke podiely nadobudla v roku 1912 darom od svojho brata [REDAKOVANÉ] a že od vtedy tieto mala vo svojej držbe, nebolo ničím preukázané. Je v tejto súvislosti*

potrebné upozorniť aj na to, že práve [REDAKOVANÉ], rod. [REDAKOVANÉ] ktorá zomrela v roku 1974, sa nikdy v priebehu svojho života nedomáhala tohto vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Tak sa stalo až podaním tejto žaloby, pričom zo žiadnych dôkazov tieto tvrdenia preukázané neboli. Tak ako už odvolací súd zdôraznil vo svojom uznesení č. k. 11Co/94/2012-334 zo dňa 28.10.2013 vzhľadom na tvrdenú dĺžku držby predmetnej nehnuteľnosti a to od roku 1912 až do roku 1974 mohlo prichádzať do úvahy vydržanie vlastníckeho práva do 31.12.1950, ale aj vydržanie vlastníckeho práva od 1.1.1951 do 31.3.1964. Podmienky vydržania boli rôzne podľa toho, či išlo o vydržanie do 31.12.1950 alebo o vydržanie za platnosti zákona č. 141/1950 Zb.. Pokiaľ išlo o vydržanie vlastníckeho práva do 31.12.1950, k vydržaniu sa nežiadal právny titul a len preukázaná mala fides prekážala vydržaniu. K vydržaniu sa nevyžadoval justus titulus a uplynutím lehoty 32 rokov nastalo vydržanie aj vtedy, ak držba sa nezakladala na právnom titule. Vydržiteľ nemusel dokazovať justum titulum. Vydržaniu nemusela prekážať okolnosť, že držiteľ sa veci zmocnil násilím, pretože nepoctivosť bránila vydržaniu iba vtedy, ak vydržiteľ si držbu nadobudol nepoctivým spôsobom. Pri skutočnej držbe sa predpokladalo, že je po práve a poctivá: opak sa musel dokázať. V tejto súvislosti však odvolací súd poukazuje na to, že žalobcom sa nepodarilo preukázať to, že ich právna predchodkyňa sa vôbec ujala držby predmetných spoluvlastníckych podielov, čo je pre vydržanie jedna z podmienok. Rovnako to platí aj pre vydržanie v období platnosti zákona č. 141/1950 75., pretože ani po tomto období držba predmetných spoluvlastníckych podielov nebola preukázaná. Zo žiadneho dôkazu nebolo možné dospieť k tomuto záveru, a preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.»

28. Vo vzťahu k záverom uvedeným v napadnutom rozhodnutí krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, v podstatnej časti zhodnú s jej odvolacou argumentáciou, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť jeho ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

29. V súvislosti s námietkou sťažovateľky týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ústavný súd pripomína, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku aplikuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, Annuaire, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

30. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rovnako napadla aj rozhodnutie krajského súdu v časti týkajúcej sa priznania náhrady trov odvolacieho konania, kde krajský súd, aplikujúc § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcom v rozsahu 100 %.

31. V nadväznosti na túto námietku ústavný súd dáva do pozornosti, že rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania je integrálnou súčasťou civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. V rámci tohto rozhodovania v zásade ide vždy o aplikáciu jednoduchého práva, takže ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také

extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (m. m. I. ÚS 40/2012, I. ÚS 630/2017).

32. Vo veci sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu o takýto výnimočný prípad nejde. Ústavný súd po dôkladnej analýze relevantnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu konštatuje, že nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. V rámci rozhodovania o otázke priznania náhrady trov konania krajský súd aplikoval zásadu úspechu v konaní upravenú v § 255 ods. 1 CSP. Krajský súd rovnako nerozhodol o náhrade trov odvolacieho konania bez osobitného návrhu svojvoľne, ale uplatnením zákonom poskytovaného priestoru zakotveného v § 262 ods. 1 CSP. Vzhľadom na to, že žalovaní boli v konaní v plnom rozsahu úspešní, do právneho záveru krajského súdu ústavný súd nebol oprávnený vstupovať a prijatý právny záver nahradiť svojím vlastným.

33. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie signalizovali možnosť vyslovenia porušenia označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

34. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na konštatovanie porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2019